

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/253/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014201007
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014201007.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členov senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD., v právnej veci žalobcu: MP Production, s.r.o., so sídlom J. Murgaša 1321/13, Michalovce, právne zastúpeného: JUDr. František Komka, advokát so sídlom Hlavná 27, Prešov, proti žalovanému: Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, so sídlom Prievozská 32, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0762/99/2013 zo dňa 07. apríla 2014, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S 135/2014-37 zo dňa 30. júla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S 135/2014-37 zo dňa 30. júla 2015 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 84,31 € na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Františkovi Komkovi, advokátovi, Prešov, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č. k. 6S 135/2014-37 zo dňa 30. júla 2015 podľa § 250j ods. 2 písm. c/, e/, Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. SK/0762/99/2013 zo dňa 07. apríla 2014 a rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach č. P/0184/08/13 z 9. septembra 2013 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 269,82 € a zároveň odložil vykonateľnosť rozhodnutia Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach zo dňa 9. septembra 2013 č. P/0184/08/13 v spojení s rozhodnutím SOI, ÚI SOU so sídlom v Bratislave zo dňa 7.apríla 2014 č. SK/0762/99/2013.

Krajský súd v Bratislave preskúmal rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, oboznámil sa s obsahom administratívneho spisu a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

Krajský súd z obsahu spisu zistil, že dňa 3. mája 2013 vykonali inšpektori SOI inšpekciu zameranú na dodržiavanie zákona o ochrane spotrebiteľa. Z inšpekčného záznamu vyplynulo, že prevádzkovateľ porušil povinnosť vo vzťahu k spotrebiteľovi dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní výrobkov a služieb tým, že odmietol spotrebiteľom-príslušníkom rómskej menšiny predat' vstup, resp. permanentky do posilňovne z kapacitných dôvodov. Bezprostredne po odmietnutí predaja bola permanentka na časové obdobie dvoch týždňov v hodnote 10 € riadne odpredaná inšpektorom SOI, vystupujúcim v postavení spotrebiteľov. Týmto konaním žalobca porušil zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní služieb a odmietol poskytnutie služby, ktorá bola v jeho prevádzkových možnostiach.

Krajský súd uviedol, že právna teória v rámci zodpovednosti za protispoločenské konanie rozoznáva trestné činy, priestupky, iné správne delikty. Za delikt sa považuje len také porušenie povinností, či už konanie alebo opomenutie, ktoré konkrétny zákon takto označuje, pričom rozlišovacím kritériom medzi jednotlivými druhmi deliktov podľa závažnosti je miera ich typovej spoločenskej nebezpečnosti vyjadrená v znakoch skutkovej podstaty, u iných správnych deliktoch a disciplinárnych deliktoch ešte aj okruhom subjektov, ktoré sa deliktu môžu dopustiť. Iné správne delikty sú svojou povahou najbližšie priestupkom. V oboch prípadoch ide o súčasť tzv. správneho trestania, t. z. postih, ktorý vykonáva správny orgán a určité nedovolené konanie, alebo opomenutie. Formálne označenie určitého cyklu protispoločenského konania a tomu zodpovedajúcemu zaradeniu medzi trestné činy, priestupky, iné správne delikty a z toho vyvedené následky v podobe sankcií je iba vyjadrením reálnej trestnej politiky štátu. V konaniach zisťovania správneho deliktu, rozhodovania o vine páchatel'a zo spáchania deliktu a ukladaní sankcie zaň na základe analógie legis treba postupovať v súlade so zásadami trestno-právnej zodpovednosti v zmysle právnej úpravy v zákone č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, alebo trestného zákona. Nakoľko zákon o ochrane spotrebiteľa neustanovuje hmotnoprávnu, ani procesnoprávnu úpravu sankcionovania správnych deliktov, je potrebné v preskúmvanej veci vychádzať z úpravy zákona o priestupkoch.

Krajský súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 6Sžo/51/2011 z 22.08.2012, v ktorom okrem iného konštatoval, že pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správnych orgánov o postihu za správny delikt s uložením peňažnej pokuty treba podľa jeho názoru aplikovať na danú vec článok 6 ods. 1 prvá časť Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v zmysle ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivá, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch, alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Z administratívneho spisu preskúmvanej veci vyplýva, že správny orgán so žalobcom neprejednal priestupok, ktorý mu kladie za vinu na ústnom pojednávaní, termín ústneho pojednávania neurčil a vychádzal iba z inšpekčného záznamu, ktorý vyhodnotili pracovníci inšpekcie pri vykonanej kontrole. Na túto vadu krajský súd prihliadol z úradnej povinnosti, pretože má za následok odňatie práva žalobcovi na spravodlivý proces pred orgánom verejnej správy v zmysle článku 46 ods. 1 ústavy. Povinnosť nariadiť ústne pojednávanie nielen v priestupkových veciach, ale aj v konaniach o iných správnych deliktoch, vyplýva okrem iného z nálezu Ústavného súdu SR III.ÚS 231/2010-38 z 25.08.2010. Z uvedeného nálezu vyplýva požiadavka zachovať princíp verejnosti, ústnosti a prítomnosti na prerokovaní veci aspoň na jednom stupni v konaní pred správnym orgánom, čo je v súlade s ustálenou judikatúrou ESLP. Keďže žalobca sa nemohol k veci vyjadriť ústne, nemohol byť prítomný pri výsluchu svedkov, nemohol im klásť otázky a podobne, správny orgán svojím postupom zasiahol do jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy spojený s článkom 12 ods. 1 ústavy. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa zrušiť z dôvodu uvedeného v § 250j ods. 2 psím. c/ a e/, pretože v konaní bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia a zároveň zistenie skutkového stavu nebolo dostačujúce na posúdenie veci.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietla. V odvolaní uviedol, že rozsudok

krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa jeho názoru porušenie povinnosti predávajúceho vyplývajúce zo zákona o ochrane spotrebiteľa sa poníma ako správny delikt a na prejednávanie správnych deliktov nie je možné použiť ustanovenia zákona o priestupkoch. Poukázal na rozdiel medzi priestupkom a správnym deliktom, ktorý spočíva v tom, že na to aby sa jednalo o priestupok uvedený v inom zákone musí byť splnená požiadavka, že v tomto zákone je takéto konanie označené ako priestupok. Taktiež poukázal na to, že rozsudok krajského súdu nie je dostatočne odôvodnený. Krajský súd sa vôbec nevyjadril k námietkam žalobcu v podanej žalobe ako ani k vyjadreniam žalovaného správneho orgánu. Žalovaný sa domnieva, že krajský súd postupoval nad rámec zákona, nakoľko má za to, že súd zásadne preskúmava napadnuté rozhodnutie len v rozsahu a z dôvodov, ktoré určí žalobca vo svojej žalobe proti nezákonnému rozhodnutiu správneho orgánu okrem prípadov, keď súd nie je žalobou a jej dôvodmi viazaný. Pokiaľ ide o ústne pojednávanie, k tomu žalovaný uviedol, že nariadenie ústneho pojednávania je ponechané na voľnom uvážení konajúceho orgánu. Správne konanie podľa jeho názoru prebiehalo na základe ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa a že konal na základe zákona a v medziach zákona na základe spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Je názoru, že skutkový stav bol jednoznačne preukázaný, správne právne posúdený a pokuta uložená žalobcovi oprávnená a v súlade so zákonom o ochrane spotrebiteľa.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že zásada materiálnej pravdy musí nájsť svoj odraz pri hodnotení zákonnosti postupu správneho orgánu pri rešpektovaní tej skutočnosti, že za zistenie skutočného stavu, ktorý je podkladom pre rozhodnutie zodpovedá správny orgán.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, v senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Dňom 1.7.2016 nadobudol účinnosť zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 SSP, odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd prvostupňový rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 OSP, ako vecne správny potvrdil a súčasne odkazuje na jeho podrobné dôvody vo vzťahu ku všetkým dôvodom podaného odvolania, s ktorými sa krajský súd náležite po stránke skutkovej aj právnej vysporiadal a odvolací súd nevidí dôvod na zopakovanie vecne správnych dôvodov rozsudku krajského súdu.

Podľa § 219 ods. 2 OSP odvolací súd len dopĺňa dôvody prvostupňového rozsudku nasledovne:

Predmetom súdneho preskúmavacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0762/99/2013 zo dňa 07. apríla 2014, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Košiciach č. P/0184/08/13 zo dňa 09. septembra 2013, ktorým žalobcovi uložil pokutu vo výške 700 € pre porušenie povinnosti podľa § 4 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

Slovenská republika je viazaná Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len "Dohovor"), to znamená, že v Slovenskej republike má každá fyzická a právnická osoba zaručené právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru. Súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré subsumuje základné súdno-procesné princípy. Tieto princípy sa vzťahujú aj na konanie správne. Princípami spravodlivého súdneho konania sú najmä princíp "rovnosti

zbraní", "kontradiktórnosť súdneho konania", "právo osobnej prítomnosti na konaní" a "zákaz inkriminácie vlastnej osoby".

Uvedené princípy sú aj súčasťou zákonnej úpravy konania o správnych deliktoch, ktorá je subsidiárne obsiahnutá v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Správne orgány musia v konaní a pri rozhodovaní dodržiavať najmä základné zásady správneho konania (§ 3 správneho poriadku), ustanovenie správneho poriadku týkajúce sa zisťovania podkladov pre rozhodnutie (§ 32 a nasl. správneho poriadku) ako aj ustanovenia správneho poriadku zakotvujúce finálne štádium správneho konania, t.j. vydanie rozhodnutia (§ 46 a nasl. správneho poriadku).

V ustanovení § 3 správneho poriadku sú zakotvené základné zásady správneho konania. Jednou z nich je zásada zákonnosti (§ 3 ods. 1). Z uvedenej zásady vyplýva, že správne orgány sú v konaní a pri rozhodovaní povinné postupovať v súlade s Ústavou SR, zákonmi a ostatnými právnymi predpismi. V neposlednom rade sú povinné prihliadať aj na obsah medzinárodných zmlúv, ktoré v súlade s čl. 7 Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi.

Ďalšou základnou zásadou správneho konania je zásada materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Táto zásada je zakotvená nielen v § 3 ods. 4 správneho poriadku, ale je premietnutá aj v jeho ďalších ustanoveniach (§ 32 ods. 1, § 46, § 47 ods. 3). Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia).

Podľa § 23 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa sa priestupku dopustí ten, kto poškodí práva spotrebiteľa, tým, že poruší tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 23 ods. 3 tohto zákona sa na priestupky a ich prejednávanie vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.

Podľa § 74 ods. 1 zákona o priestupkoch o priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

Podľa § 21 ods. 1 správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon.

Z obsahu administratívneho spisu má najvyšší súd za preukázané, že vo vysvetlivke v inšpekčnom zázname pracovníčka prítomná počas kontroly v kontrolovanej prevádzkarni uviedla, že dvom príslušníkom rómskeho etnika odmietla odpredať permanentku z dôvodu, že neznesiteľne zapáchali a nemali veci na prezlečenie a prezuvky na prezutie. Na základe šetrenia písomného podania č. 46/12 mali inšpektori za preukázané, že odpredaj permanentky bol odmietnutý z dôvodu vypredania permanentiek a z kapacitných dôvodov, čo sa ukázalo ako nepravdivé a na základe toho bolo toto konanie vyhodnotené ako porušenie zásady na rovnaké zaobchádzanie pri poskytovaní služieb.

Správne konanie je spravidla ovládané zásadou písomnosti a neverejnosti. Ústne konanie sa preto vo všeobecnosti na rozdiel od súdneho konania nevyžaduje. Napriek tomu procesný inštitút ústneho pojednávania je nevyhnutný aj v správnom konaní. Cieľom ústneho pojednávania je predovšetkým zistiť skutočný stav veci a pokiaľ možno odstrániť rozpory medzi účastníkmi. V danom prípade mal byť podkladom pre nariadenie ústneho pojednávania nielen rozpor vo výpovediach, ale aj to, že na vec sa primerane vzťahuje zákon o priestupkoch a podľa tohto zákona správny orgán nariaďuje ústne pojednávanie obligatórne.

Po preskúmaní prvostupňového súdneho spisu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného správneho orgánu, najvyšší súd dospel zhodne s názorom krajského súdu k právnomu záveru, že rozhodnutie žalovaného vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci v ponímaní presnosti a plnosti zistení.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Pritom sa stotožnil s právnym posúdením a dôvodmi krajského súdu, viazaný tiež rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. ako aj rozsahom a dôvodmi podanej žaloby (§ 249 ods. 2 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý mal úspech v odvolacom konaní priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Trovy odvolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby:

1. vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 10.11.2015 vo výške 61,87 € podľa § 11 ods. 1 v spojení s § 13a osa. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (účinné v čase vykonania právneho úkonu), vo výške 1/13 základnej sadzby tarifnej odmeny, t.j. 61,87 € a paušálna náhrada výdavkov vo výške 8,39 € podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z., celkom 70,26 € + 20% DPH = 84,31 €.

U.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.